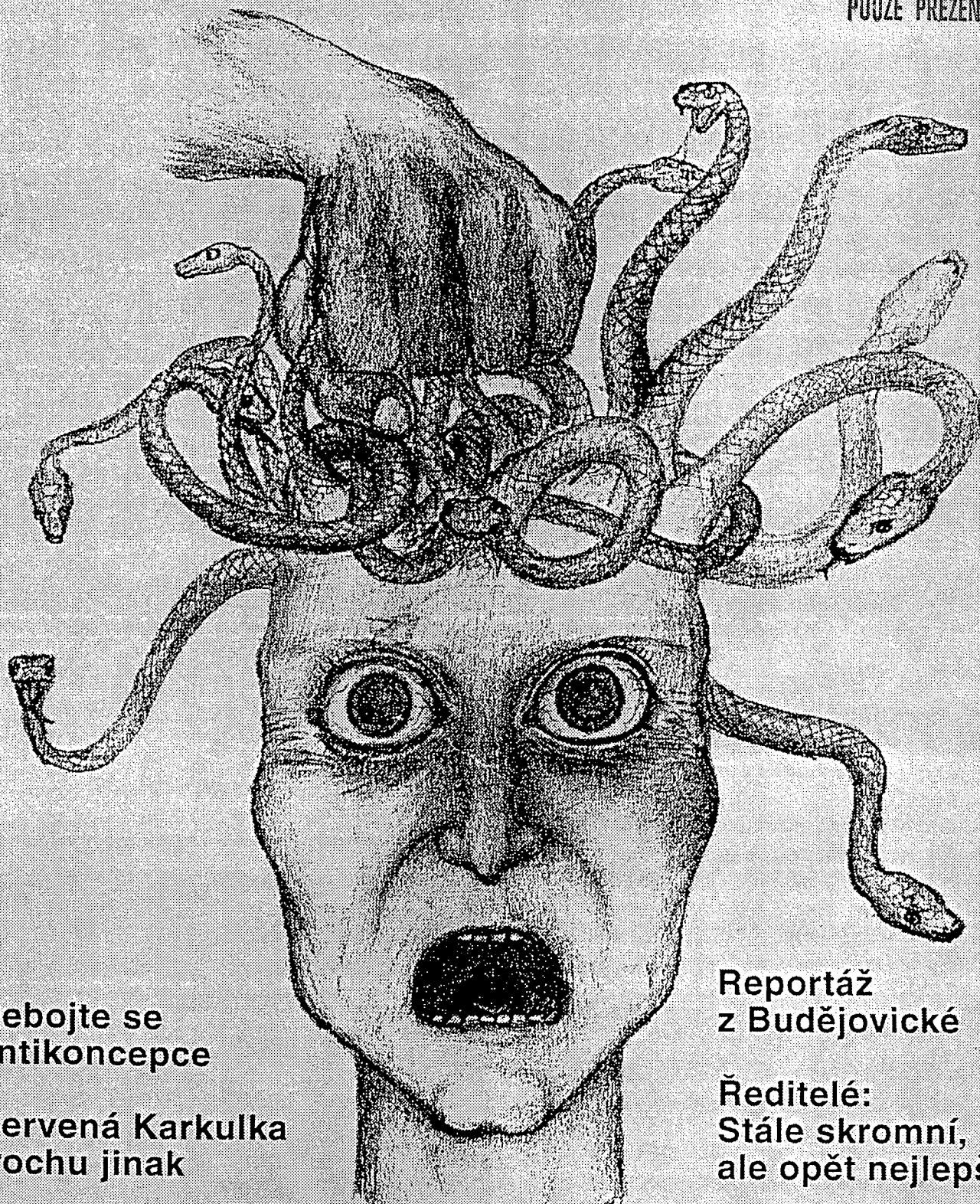

PORGazeen 7

Časopis Prvního Obnoveného Reálného Gymnázia • Ročník II. • Cena 10 Kč

POUZE PREZENČNĚ

Nebojte se
antikoncepce

Červená Karkulka
trochu jinak

Ruben, jak ho neznáte

Reportáž
z Budějovické

Ředitelé:
Stále skromní,
ale opět nejlepší

PORGazeen

Časopis Prvního Obnoveného Reálného Gymnázia • Ročník II. • Cena 10 Kč

7. číslo PORGazeenu (II. ročník)
vychází 24. 12. 1997

Šefredaktor & zástupce šefredaktora
NONE

Redakce tohoto čísla:
Jan Daněk, Petr Kolínský,
Kryštof Kozák, Magda Podaná

Dvorní ilustrátor:
Igor Teichman

Dvorní fotograf:
Tomáš Třeštík

Grafická úprava:
Martin Šíp

Finanční manažer (Velký klokan):
Petr Kolínský

Korektury:
Magda Podaná, Petra Svobodová

Cena jednoho výtisku:
10 Kč

Předplatné:
Neposkytuje se z důvodu
nepravidelného vycházení
a nestálé ceny.

Jak přispět do PORGazeenu?
Napište příspěvek a...

1. hodte jej do schránky PORGazeenu
2. pošlete jej označený na adresu školy:
PORG – Lindnerova 3, 180 00 Praha 8
3. předejte jej některému z redaktorů

Autoři dostávají jeden výtisk zdarma!

*Uzávěrka příštího čísla PORGazeenu
(a to bude v pořadí již osmý)
je plánována na 1. 2. 1996*

ANONYMNÍ PŘÍSPĚVKY NEOTISKUJEME!

OBSAH

Úvodník	
Potenciálním redaktorům	3
Reportáž	
Státní gymnázium, taky gymnázium	4
Tvorba	
Karkulka se slohovým přízvukem	8
Glosy	
Komisaři na PORG	10
O rozvrhu a vstávání	10
Ze schránky	
Z černých schránek	11
Kultura	
Literární Bařiny V.	12
Zahraničí	
Vzhůru do Anglie	14
Czenglish	15
Souvislosti	
Národní obrození a peruánští tetroristé	16
Seč	
Díky za Seč	17
Ředitelé	
Antikoncepce	18
Studenti kvinty testovali své vědomosti	19

PORGazeen číslo 7 vychází
za vydatné podpory nadace
OPEN SOCIETY FUND,
od níž redakce dostala grant
na výrobu jednoho ročníku časopisu.
Děkujeme

Potenciálním redaktorům

Možná vás překvapí, že po přečtení tohoto úvodníku budete mít pocit, že jeho obsah o něčem je. Na rozdíl od všech dosavadních je tento totiž tematický, to znamená, že se v něm zaměříme na některé skutečnosti pro naši redakci důležité a události, které se opravdu staly. Nepíšeme ho také ve dvě v noci, jak bylo starým (zastaralým) zvykem, ale ve dvě odpoledne, což mu bohudík (bohužel) přidá na střízlivosti. Pokud má ale zima na mozkové funkce stejný vliv jako pozdní noční hodiny, s tou střízlivostí to nebude tak horké.

Kromě výpravy na Gymnázium Budějovická za reportáží se někteří redaktori zúčastnili také celorepublikového setkání redakcí studentských časopisů. Náš mecenáš Open Society Fund pořádal toto setkání v Pařížské 9, tradičním to sídle Syndikátu novinářů. Budoucnost je růžová. Jednalo se o pracovní kongres s cílem navázání kontaktů (i pracovních) mezi jednotlivými redakcemi a výměny zkušeností týkajících se především technického zabezpečení časopisů.

Po krátké orální prezentaci každého z časopisů následovala talkshow reportéra, topiče, publicisty a penzisty Jana Petrána, týkající se převážně jeho názorů a nápadů ohledně našich studentských časopisů, které stihl prostudovat. Postupně se jeho řeč stočila na obecná novinářská témata a končil oblíbenými historkami ze svého života.

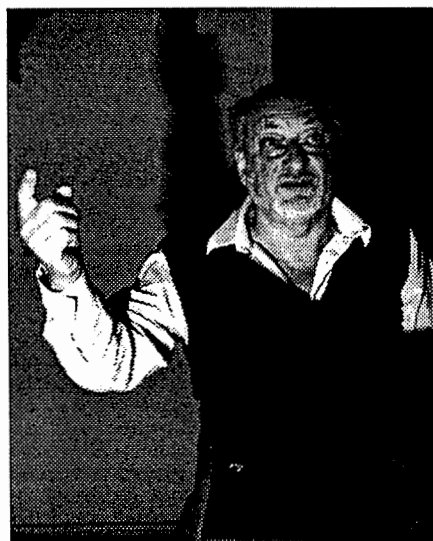
Pak se konala Přestávka. Ta spočívala v konzumaci obložených chlebiček a podávání kávy, coly a jiných stimulantů. Během přestávky také došlo k vyměňování časopisů, zkušeností, tělesných tekutin a vizitek. Škoda, že žádné nemáme. Získané časopisy jsou k dispozici v redakci. Kde je redakce? Kdo hledá, najde.

Spousta časopisů se potýká s technickými problémy, někdy i s cenzurou ze strany školy. V tomto ohledu bychom rádi poděkovali

naší škole za podporu. Mohli by tu ale občas zatopit. Pozitivnost absence cenzury ze strany školy je ale diskutabilní, vzhledem k tomu, že se na stránkách PORGazeenu objevuje to, co se tam objevuje. Cenzor cizích slov by se možná docela hodil. Jabadabadů. Už mi namrzá mozek. Mně taky.

Amundsen byl v podstatě měkkoň. Teplota stále klesá, počítač pracuje rychleji (elektron je v podstatě úchl a v zimě se mu líp běhá). Zkuste si tukat do klávesnice v palčácích.

Z konstruktivní části Přestávky jsme si též odnesli kontakty na další

Jan Petránek vypráví historky ze života

školy, o kterých bychom rádi udělali reportáž. Jedná se zejména o gymnázium Pod Vyšehradem (časopis Speculum) a gymnázium v Jateční (časopis ústeckých středoškoláků Minimax). Kryštof tam musí za Markétkou!

Uvažujeme též o rodinné škole v Ostravě – Porubě. Na redaktorky tamního časopisu Školní prach jsme udělali vskutku silný dojem, zvláště pak devětačtyřicátník Tomáš II. Celkově bylo setkání velmi plodné, naši redaktori vám díky němu budou moci přinést další zlepšení kvality PORGazeenu a to jak obsahové, tak i technické.

Děkujeme tímto také naší profesorce třídní profesorce, že nás i přes počáteční lehkou nechuť přece jen uvolnila z vyučování prvního prosincového dne, kdy se toto setkání uskutečnilo. Snad kvůli tomu T. II. T. nepoletí. Toho nepustila.

Z obsahu vás chceme varovat před poměrně úchylným článkem, který nám zaslal rozezlený Ludvík Šedý. Článek jsme se rozhodli otisknout s ohledem na naši dřívější spolupráci a mimo jiné i proto, že jsme v minulém čísle sadomasochistickou rubriku koneckonců slíbili, abychom dokázali, že časopis je opravdu pro všechny. Sliby se mají plnit o Vánocích. Fuj. Opravdu jen pro odolné charaktery. Ti měkčí z vás už jistě kamení po spatření naší titulní stránky, kde je již tradičně kresba nesusouvisející s obsahem. Pochází z dílny našeho ilustrátora Igora Teichmana, jehož další dílka můžete spatřit i na jiných místech PORGazeenu. Je to například v podobnění Rubena Porgmanna v historické uniformě.

Z dalších udržovaných tradic nesmíme opomenout Páně Šteflův článek na téma: „Jak z toho ven?“ a další úspěšné pokračování série „Skromní, ale nejlepší“.

Dalším námětem k zamyšlení jsou lidi. Nejsou. Redakce začíná pociťovat nedostatek pracovních sil, protože čím více se snažíme vylepšovat PORGazeen, tím více práce a úsilí nás stojí již dosaženou kvalitu udržet. Zkrátka a dobře, sháníme nové redaktory – dobrodruhy – polárníky všeho druhu a ražení. První vlaštovkou na podzimním nebi je Přemysl. Je produktivní, ale díky klimatickým podmínkám brzy odlétl do teplých jižních krajín.

Obrazovka monitoru se nám již ztrácí pod tenkým povlakem ledových květů, a tak letíme taky.

P.K.K.K.

Státní gymnázium taky gymnázium

Reportéři: Petr Kolínský, Kryštof Kozák

Fotograf: Tomáš II. Třeštík

Intro

Po dlouhém přemítání nad tím, jak ještě vylepšit již tak naprosto dokonalý obsah našeho časopisu, rozhodli jsme se pro vyhotovení skutečné reportáže. Jelikož se cítíme být ani ne tak konkurencí podobně kvalitních periodik, jako spíše jejich vhodným doplněním, rozhodli jsme se pro reportáž z jednoho z mnoha pražských gymnázií. Pro takovou reportáž, kterou jiné noviny či časopisy nemohou přinést z důvodů neschopnosti jejich redaktorů pronikat neproniknutelným.

Strávit den mezi studenty, profesory a ostatními pracovníky (školní psycholožkou) takového ústavu a zůstat přitom nejen naživu, ale dokonce i nepovšimnut, to se může podařit pouze takovým duchům (plus jeden kostlivec), jako jsme my (jako je on). Ne že bychom tam občas nějakým tím výstupem nerozvířili jinak poklidnou atmosféru vzdělávacího procesu, ale naše splnutí s prostředím se dá hodnotit jako velmi kvalitní, a tudíž naší práci prospěšné. Přinášíme na tamní studenty a profesory netradiční pohled z vnějšku přišedších studentů. V reportáži se též jistě projeví rozdíl mezi soukromou (naší) a státní (jejich) školou.

Naším cílem bylo co možná nejméně narušit obvyklý chod gymnázia Budějovická, ale přitom o něm zjistit, co možná nejvíce. Jelikož se jedná o školu poměrně rozsáhlou a my byli jenom tři, nemohli jsme samozřejmě probádat

vše. Předpokládáme, že mnoho nám ještě zůstalo utajeno v zamotaných útrebách spleťtých chodeb školy. Navštívili jsme například několik hodin maturitních ročníků. Zpráva, kterou o nich podáváme, je naším subjektivním pocitem z výuky právě těchto hodin, a nemusí tedy ani zdaleka odpovídat celkovému standardu školy.

Napsat reportáž tak, aby byla vskutku objektivní, je zhora nemožné. Přesto, nebo možná právě proto, je naše svědectví unikátní a ojedinělé. Do budoucna jsme si naplánovali ještě návštěvu dalších pražských gymnázií a doufáme, že se nám tak během historicky dohledné doby podaří vytvořit naprosto výjimečnou galerii takovýchto škol.

Info

Na gymnáziu Budějovická studuje letos 688 studentů ve 23 třídách, což představuje v průměru 30 žáků na třídu. Fungují zde dvě třídy osmiletého dvojjazyčného studia (druhým vyučovacím jazykem je španělština), pět tříd sedmi-

letého všeobecného, pět tříd pětiletého dvojjazyčného, pět tříd čtyřletého studia s humanitním zaměřením a pět tříd čtyřletého studia s přírodovědným zaměřením. Neří-li vám to jasné, nic si z toho nedělejte, rozluštit tento systém se nepodařilo ani nám, redaktorům. Vyučuje zde 60 profesorů. U školy je sportovní areál, tenisové kurty a fitcentrum. Školní jídelna je vybavena výkřikem nejmodernější techniky – magnetickými kartami. Podvody se stravenkami tedy nehrozí, ale i technika se občas porouchává. Počítačová učebna je vybavena patnácti čtyřiosmestkami. Jednomu z redaktorů se podařilo proniknout do místního podsvětí a vyzvědět, že na Budějovické kouří kdekdo kdeco (Klasička*), ale v pergu tam snad nikdo nejede. Ve školní budově funguje automat na kávu. Abychom zjistili koncentraci brouků, vsugerovali jsme fotografovi, že se mu chce spát. Káva mu evidentně pomohla byla velmi chutná a mezi zubama nám žádný chitinový pancíř nekru-

Již dvacet minut po zvonění zejí chodby prázdnou

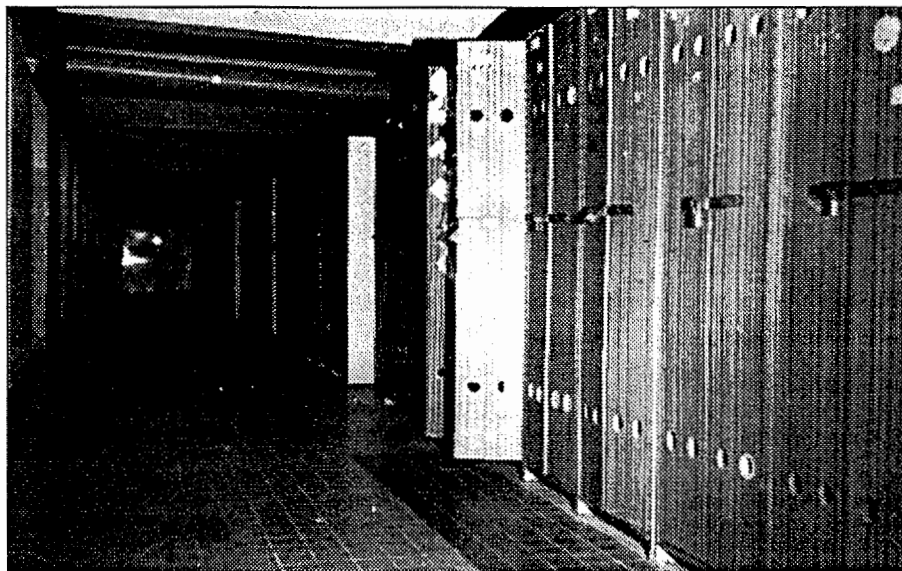
pal. Též v automatu na sušenky a plechovky (jak neekologické!) jsme nezaznamenali cokoli, co by nasvědčovalo přítomnosti hmyzu nebo hnilobných bakterií.

Den

Přicházíme do školy. Před hlavním vchodem postávají hloučky studentů vychutnávajících své doutnající přítelkyně. Klasika. Ve foyer se řadí maličcí primánci, obletovaní svými starostlivými profesorkami. Jdou na Louskáčka do Paláce kultury. Spolu se studenty se vydáváme k šatnám. Pohled, který skýtají otevřené skříňky, je nadmíru vzrušující. Nedojedené svačiny proložené zjevně neupotřebitelnými studijními materiály, zbytky šatstva a obuvi se zde mísí se svébytnou výzdobou schránek, jejichž původní smysl se lehce vytrácí. Klasika. Co už však zaujme naše oko více, je neosobitý ruch na chodbě. Všichni někam přesunují své tělesné schránky, profesori rychle přecházejí z kabinetů do kabinetů, je jich tam všech prostě moc. Naprosté zděšení zavládne v našich duších (má kostlivec duši?) po zaslechnutí zvonků. Na této škole skutečně zvoní! Uvědomujeme si však, že dekadence vůči tradici je na naší straně. Zazvonění není však signál pro začátek hodiny, nýbrž znamení pro profesory, aby pozvolna začali opouštět bezpečí svých kabinetů a loudavým krokem vyhledávat cílovou učebnu. Metodou pokus – omyl dorazí do učebny již několik minut po zvonění. Pro studenty je těchto několik minut naplněno toužebným očekáváním a výkřiky: „Už de, už de!“

Abychom byli konkrétnější

1. hodina, IV. B. (humanitní zaměření), český jazyk. Osm minut po začátku hodiny jsou téměř ukončeny administrativní práce ale hle-

Zavřené skříňky se zdají býti uklizené

dání třídnice, zjišťování dnešního data a docházky. Konají se též dva pozdní příchody. Klasika. Následuje čtvrt hodinové řešení termínů odevzdání různých prací a referátů. Klasika. Poměrně nezázlivné téma – budovatelská poezie 50. let, nevýrazný projev paní profesorky, nechť studentů se aktivně účastní hodiny, příprava na hrozící písemku z angličtiny spotřebovávající veškerou jejich pozornost, to vše působí na vnějšího pozorovatele (to jako na nás) ne zrovna příznivým dojmem. Jelikož se tedy v zásadě nic nedělo, měli jsme čas všimnout si interiéru třídy. Tak předně, prostor byl vyplněn třinácti lehce znuděnými slečnami a pouze třemi pány. Vedle tabule viselo deset pastelových obrázků Adolfa Borna. Zjevně pozůstatek z minulého roku. Na PORGu se bohužel žákem III. B. nikdo stát nemůže. Dvě umělecky ohyzdné loutky ve vitrině a množství květin na parapetu (12) nás také překvapilo. Nějaká romanticky zaměřená dívčí obdivovatelská duše si pro stálou potěchu pověsila na zeď plakát zobrazující ušlechtilé mládence z hudebního tělesa „Kabát“ a „Arakain“. Na posledně jmenovaném se dokonce skví podpis, jehož nečitelnost navozuje au-

tentickou atmosféru autogramiád, jako by se jednalo o skutečný a nefalšovaný podpis jednoho ze členů skupiny. Celou zadní stěnou se táhne nudle obrazu, jehož nejvýstižnější název by asi byl „Drogový sen v botanické zahradě“ – srovnej s „Drogovým snem v zoologické zahradě“ p. u. Kadlečka. Celkovou atmosféru výzdoby vhodně doplňuje barevná reprodukce státního znaku. Jak jsme později zjistili, je to zřejmě povinné vybavení každé třídy. Pan prezident však chybí. Klasika. Nevšimli jsme si, že by se kdo byl houpal na židlích, zřejmě kvůli kluzkosti linolea. Tato plastická hmota je též zřejmě důvodem malé přezutosti studentů. Procentuální zastoupení přezuvek je ještě menší než na PORGu.

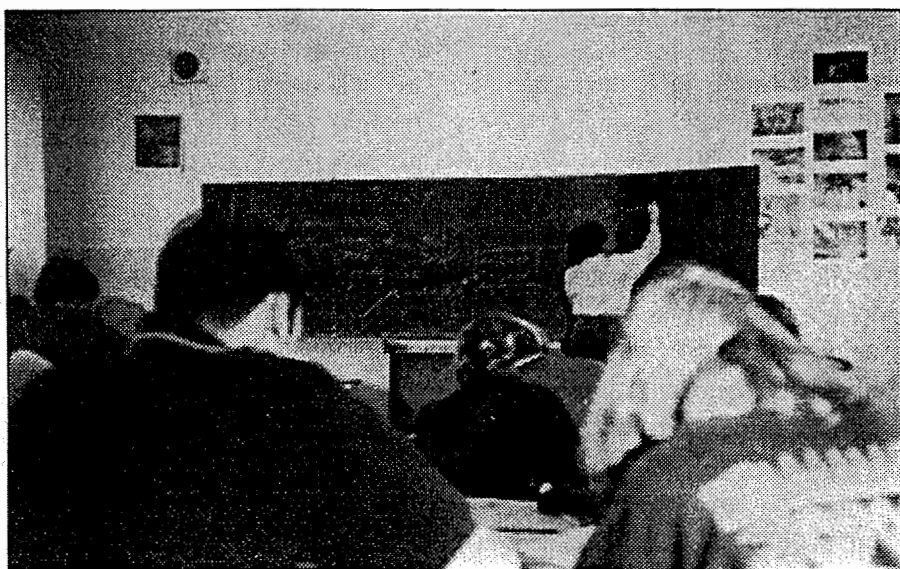
Naše pozorovací soustředění i monotónní průběh hodiny byly přerušeny příchodem andělského stvoření evidentně ženského pohlaví. Čtrnáctá. Její bledá alabastrová plet (důsledek předchozího odběru krve – chudinka) a rozevlátý výraz spolu s jiskřivými očkami nás donutily přemýšlet, zda Bůh nestvořil jako první ženu. Neklasika. Bohužel, její příchod byl jedinou duší (oko) povznášející událostí této hodiny.

Kontrastem byla hodina druhá, dějepisná. Odehrávala se tentokrát ve IV. E a zahájena byla velmi konstruktivně. Po zopakování minule probrané látky se přistoupilo k výkladu událostí revolučních let 1917 a 1918 v Rusku. Profesorka se vyjadřovala velmi srozumitelně, většina studentů si pečlivě zapisovala, některé důležité údaje jim byly přímo doslovně nadiktovány. Několik aktivnějších jedinců prokládalo hodinu smysluplnými dotazy a občas i žerty, kterým se ráda usmála

Mezitím se část průzkumníků odhodlala vykonat rozhovor s jiným místním dějepisářem, p. profesorem Quierensem [kvi:ren-cem]. Z vyzvžených zajímavostí můžeme uvést používání dobových listin a textů při maturitní zkoušce. Používají se učebnice Světové dějiny z nakladatelství Práce. Pro čtvrtý ročník jsou vypsány dějepisné semináře, studenti vypracovávají seminární práci na libovolné téma. Klasika. Osnovy pro státní školy jsou mír-

Plánuje se též skupinová terapie a relaxační cvičení. I když je školní psycholožka v Čechách funkce zatím nezvyklá, v tomto případě si prý na nedostatek práce rozhodně nelze stěžovat.

Angličtina s Američankou ve IV. B působila poněkud zvláštně. Celou hodinu byly přednášeny dva referáty, aniž by do nich lektorka jakýmkoliv způsobem zasáhla. Zvláště v prvním referátu, i když písemně připraveném, bylo velké množství elementárních chyb jak v gramatice, tak ve výslovnosti, které zůstaly neopraveny. Celou třídu tak zasahovala jedna vlna špatné angličtiny za druhou. Jeden z redaktorů opravdu nevěřil vlastním uším. Přeložit např. „Dušičky“ jako „Little souls“ nebo „cukroví“ jako „sweet meat“ je fakt drsný. Podle našeho názoru (nejsme pedagogové) nemůže tato hodina zanechat jiné stopy než špatné. Lektorka na naši námitku odpověděla, že nechce referáty přerušovat, aby se studenti nebáli mluvit. Chyby si zapisuje a sdělí je spolu s hodnocením referátu později. Hm.

Hodina matematiky; berou se vektory. U tabule se nepotí student, ale paní profesorka...

i profesorka. Zkrátka dějepis se vším všudy. Kontakt mezi studenty a vyučující se zdál být dobrý i v tom smyslu, že studenti svou profesorku berou jako člověka, který jim může něco přinést, což se o češtině ve IV. B říci nedá.

Podobně probíhala i hodina matematiky; navštívili jsme ji opět ve IV. B. Stejně jako kdysi v Českém Krumlově i na Budějovické jsme se s vlastními vědomostmi chytali tak první čtvrtinu hodiny. Když přišla řeč na naše oblíbené parametrické rovnice přímeek a na určování souřadnic průsečíků a podobných bodů tečen, sečen a tětív, přistoupili jsme k dokončení průzkumu interiéru třídy.

ně upravené ve prospěch českých dějin. Nejmodernější dějiny zatím v učebním plánu nejsou. Znamenáníhodná věta: „Do dějin asi patří úplně všechno, i to, co tady říkáme, se vlastně stává dějinami.“ Pan profesor Quierens správně pochopil, že PORGazeen je v zásadě časopisem o archeologii.

Navštívili jsme také školní psycholožku, která zde od října působí díky iniciativě paní ředitelky. Zatím se seznamuje s terénem a mapuje interhumánní vztahy. Po odpolednách se k ní chodí radit studenti i profesori. Většinou se jedná o prospěchové problémy a pracovní přetížení. Objevují se i rodinné a drogové otázky.

Poslední hodinou, kterou jsme navštívili, byla hodina filosofie s panem profesorem Kleinem. Studenti IV. B nás na způsob jeho výkladu již předem připravovali a na tuto hodinu se jako na jednu z mála těšili. Filosofie byla zahájena psychologickou hrou, při níž jsme byli překvapeni otevřeností a upřímností výroků studentů o sobě a navzájem. Následoval výklad antické filosofie týkající se především Aristotela a jeho chápání duše. Došlo i na otázku duše rostlin v našem časopise již zmínovanou. Už Aristoteles měl v problematice jasno. Výklad byl trochu roztroušený, ne vždy bylo jasné, kam pan profesor směřuje a jak na sebe pojednání o jednotlivci

vých pojmech váže. Substanciální forma jeho osobnosti nás však zaujala natolik, že jsme si s ním po vyučování domluvili rozhovor. Jelikož na tomto gymnáziu zastává ještě funkci ex-topiče a knihovníka, rozhovor se konal v příjemně

pracovně neuklizeném prostředí školní knihovny.

Ta obsahuje asi osm tisíc svazků (PORG – dvanáct tisíc), klenotem je téměř úplná sbírka edice Antická knihovna, o které se nám může jen zdát. Totéž platí i o počí-

tačovém vybavení. Do knihovny se smí pouze, je-li přítomen knihovník. Klasika. Knihovníkem je však pouze pan profesor Klein, nikdo ze studentů se na chodu knihovny nepodílí. Knihovnu navštíví denně třicet až čtyřicet studentů. □

Dnes jsme viděli Vaši hodinu filosofie a zajímalo by nás, podle čeho učíte, a zároveň vysvětlení dvou odlišných částí hodiny.

Hodina se skládala ze dvou částí. V té první to byla sice hra, ale vedla trochu k přemýšlení, což je filosofie. Dělat filosofii jen tak ze své hlavy, to by asi nešlo. Je možné učit filosofii třeba tím způsobem, že se člověk seznamuje s tím, co už někdo, nějaký filosof vymyslel, potom o tom pochybovat, polemizovat, utvořit si na to svůj názor. V tom děláni vlastního názoru, v tom přemýšlení je ta vlastní filosofie. Já ale samozřejmě musím vycházet z odborné literatury. Já to беру chronologicky, v souvislosti s historií a s různými oblastmi. Jiné je východní myšlení a jiné západní.

Jak si představujete cíl svého působení na studenty?

Předmět filosofie mají studenti pouze jeden rok, takže se toho dá stihnout jen hrozně málo. Člověk si nesmí klást moc velké cíle. Mým osobním cílem

je především, aby vůbec přemýšleli o věcech, o kterých člověk obvykle nepřemýšlí. Člověk bere svět tak, jak prostě je, přirozeně, spontánně, a nezamýšlí se vůbec nad tím, jakou úlohu v něm může hrát on nebo jaký je smysl nejenom jeho života, ale světa jako takového. Chtěl bych se pokusit

Malý Velký Klein

je přivést k tomu, aby svět viděli trochu problematičtěji, než ho vidí.

Vy učíte různé společenské vědy, dáváte je nějak do souvislosti?

Problém je v tom, že studenty, které mám teď na filosofii, jsem neměl na jiné společenské vědy. Mě zůstávají většinou jen studenti čtvrtých ročníků, což představuje filosofii a různé semináře, tzn. politika, náboženství a mytologie. Ty souvislosti zde samozřejmě jsou. Když probíráme ve filosofii plátónské pojetí státu, na politologickém semináři mohou studenti vidět, jak šel vývoj těchto názorů dál.

Vaše hodina představuje poněkud jiné pojetí výuky než na naší škole. Naše hodiny jsou výkladem spíš o způsobu myšlení lidí v různých dobách, vy se více zaměřujete na chronologičnost a faktografii.

Velký filosof Klein ve své malé knihovně

Vy od problému dojdete k nějakému způsobu myšlení a pak si řeknete, tak takhle tedy asi mysleli buddhisti. Já mám pocit, že se tam dá dojít i druhou cestou, že se podíváme na buddhismus, shrneme si nejdůležitější fakta a z toho vysoudíme, jak asi buddhisti mysleli. Vzápětí

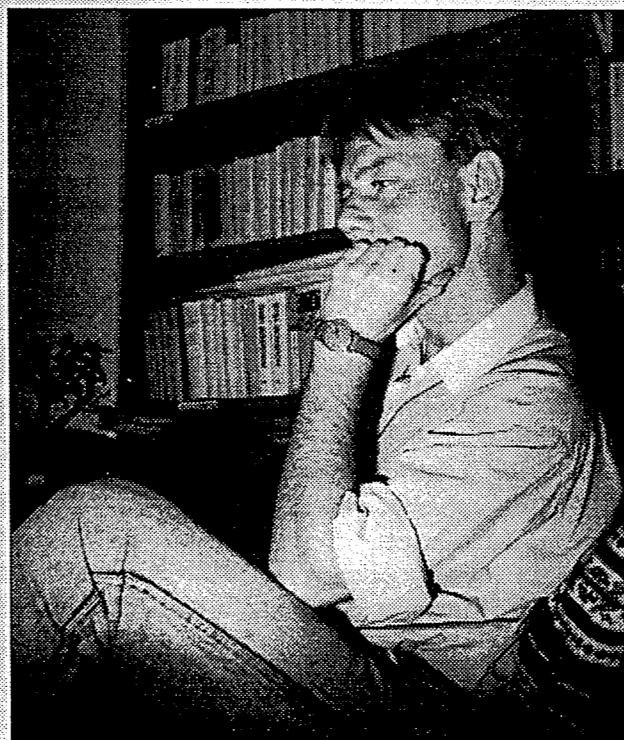
uvidíme, že na Západě jde myšlení úplně jiným směrem. Já mám pocit, že obě tyto cesty vedou k jednomu cíli. Na první cestě je větší možnost aktivity studentů, protože se začíná od vlastního názoru a dospěje se po-

tom k nějakému zobecnění. Já jsem byl vychován v přístupu k filosofii přes její dějiny a osobně mi to sedí lépe.

Překvapila nás velká otevřenost studentů při psychohře. Myslíte si, že jste k tomu nějak přispěl?

No, oni mě vždycky tak ukecaj k tomu, že něco takového děláme. Já jsem jim říkal, že jestli chtějí hrát psychohry, které je budou bavit, tak musí být maximálně otevření a nebát se mluvit. Nevím, jestli jsem k tomu přispěl, ale je to humanitně zaměřená třída, takže se nebojí takhle o sobě mluvit.

Děkujeme za rozhovor.

Karkulka se sloh

Zadání: Milí studenti, aby nás netrápily takové věci jako námět a téma a mohli jsme se soustředit na vliv slovní zásoby na styl a text vůbec, budeme všichni psát příběh „O Červené Karkulce“. Vyberte si jeden z námi probíraných slohových příznaků (viz nástěnka a hodiny stylistiky a literatura...) a napište Červenou Karkulku za co nejhojnějšího používání slov s daným příznakem. Například: „Karkulka v argotu“.

Doporučená literatura: SSJČ, P. Houser *Nauka o slovní zásobě*, Šmírbuch *slovník jazyka českého*, *Slovník českých synonym a další*.
Mnoho zdaru P. S.

Karkulka v odborném stylu

Roku 1815 ve vesnici patnáct kilometrů na severozápad od Brna žila dívka jménem Klára Červená Anna Karkulka. Byla 152 cm vysoká, 12 let stará, střední postavy.

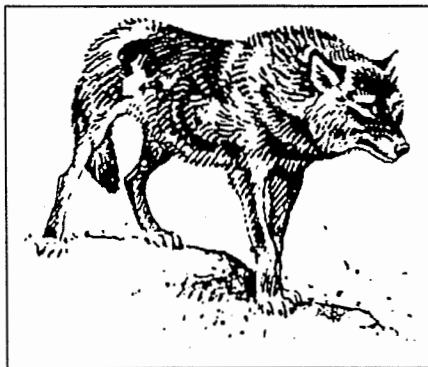
15. října okolo třinácté hodiny jí přikázala její matka, aby šla za babičkou, donesla jí nějaké potraviny a střední láhev alkoholického nápoje. Klára šla borovicovým lesem (*Pinus silvestris* - Borovice lesní) a uviděla vlka šedivého (*Canis lupus*). Klára si říkala, co to tu je za tvora? Vlk se jí ptal, kam jde a co má v tašce. Klára na vše odpověděla a spěchala, aby nepřišla pozdě.

Mezitím sto centimetrů dlouhý a čtyřicet kilogramů vážící Vlk šedivý běžel okolo borovicového lesa, skrz listnatý les k domu Klářiny babičky, aby ji mohl požit k obědu. O 21 minut později dorazila Klára ke svému cíli, vešla otevřenými dubovými dveřmi, vlk vyskočil na své silné běhy a požil ji jako dezert. Vlk šedivý měl plný žaludek (*ventriculus*), udělalo se mu nevolno a usnul.

Chvilí na to šel kolem zaměstnanec lesního závodu Pavel Y.(dále myslivec). Když uslyšel hlasitý chrapot, který vycházel

z okenního otvoru, bylo mu divné, že by tak stará žena byla schopna vytvářet takové tóny. Vešel do domu a jeho zraky spatřily spícího Vlka šedivého. Rozpáral mu dutinu břišní, z ní vyskočila babička s Klárou. Kožich Vlka šedivého si myslivec odnesl domů, aby si jej vyčinil a pověsil na zeď.

„Přeložila“ Marie Zahradníková

Karkulka v poetismech a knižních výrazech

Žila kdysi nádherná lilie. Její střenka jí upletla rudý hlavochraň, podle kterého jí všichni říkali Červená Karkulka. Jednou v jeseni v době ranní poslala matka Karkulku za stařenkou. Ta bydlela za haluzemi smrků a borovic v malém příbytku. Karkulka vzavši košík s medovinou a koláči, vyšla z domu

a hned do lesa za babičkou. Nožky ji nesly po pěšině, když tu náhle z lesa vyskočilo obludné stvoření, v němž Karkulka poznala Vlka.

„Kampak jdeš?“ optal se.

„Nesu stařence medovinu. Přebývá kousek odtud za haluzemi smrků a borovic.“

„Víš co, Karkulko? Ty jdi podél vlnek dolů a já půjdu opačným směrem, kdo dříve tam bude.“

Karkulka hned vstala a nožky ji nesly dolů s potůčkem. Vlk běžel chvíli opačným směrem, ale potom se obrátil a pelášil si to k stařenčinu příbytku, až se země třásla. Ťuk, ťuk, tlouklo zvíře na dveře.

„To jsem já, babičko, Karkulka.“

„Pojď dál, děťátko,“ ozval se hlas zvadlé růže.

Lstivé zvíře skočilo do chalupy a schramstlo stařenu, aniž bys řekl obuvník. Poté se vlk oblékl do stařenčiných šatů a jal se čekat na dívku.

Po chvíli vešla do chatrče Karkulka a zděsila se: „Stařenko, vy máte velká sluchadla!“

„To abych lépe slyšela,“ odvětilo zvíře.

„A ty velké bulvy.“

„To abych lépe viděla.“

„A babičko, vy máte velké te-sáky.“

„To abych tě mohla lépe snísti!“ vydechl Vlk, spolkl Karkulku a usnul.

Najednou, kde se vzala, tu se vzala, v příbytku stála zelená kamizola. Jak spatřila divokého psa s vypouklým břichem, jala se ho párat. Z žaludku vlkova vyskákaly stařena a Karkulka.

ovým příznakem

Bleskurychle naházeli Vlkovi do břicha skály kusy a zašili ho.

Znetvořený Vlk se probral z hlubokého spánku celý žízňiv, ale jak se naklonil do studně, kamení ho stáhlo dolů. Žbluňk a Vlk vypustil duši.

Všichni to vesele oslavovali, snědli koláče a medovinu a vše bylo zase jako dříve.

„Přeložila“ *Martina Hrabová*

Vo Červený Karkulce (Karkulka v argotu)

Uprostřed smrkáče, v chatrči, jak když blecha kejchne a veš si usere, bejvala pječná frajle a že nosila červený hadry, nadávali jí Červená Karkulka. Jednou na ní máteř zahejkala: „Kušna je prej nachcípáná, přival jí v kutně dlábec a vajnoš, ale švihej majzla a šibruj šifonéry po lajně. Karkulka máteř volízla a vykydla se na trajl. Pak zmerčila jahody a křikla: „Týý vadóó, takový klabský červený jahody.“ Šoupla kutnu na zem a vohnula se pro ně. Pak ale vylovila z makovice svoje kydy, kušnu, žvanec a namířila si to ke štrádě. Zelenej byl hustší a hustší. Pak zblejskla u štreky kytky. „To je super,“ zalochala se a naškubala pro kušnu extrovní puget. Pak ale začala mít roury, že by jí prdelí neprošel ani vostrej vlas. „Tmelem na štrágu,“ řekla si. Rajzu konečně vyčenicchala, málem ale natáhla bagančata, když za sebou uslyšela šoufl chrapot: „Kam si to sereš nádhero? Nemáš nasráno ve větráku, pendlovat takhle sólo po zelenym?“ „Hrnu kušnici futráž. Bejvá na puntiku lajny,“ vodpalírovala Karkulka. Když to vlk slyšel, zeptal se: „A to tam kušnice bejvá sólovka?“ „Samo litr.“ vod-

sekla Karkulka. „Ale cizotám se dočasne nevtovírá.“ „Bůh tě natřes, možná se eště srazíme,“ dal jí vlk fofrem pac. Dekoval se smrkáčem a šrotoval: „Nejdřív zblafnu kušnu, třísknu sebou na limbovník a budu tam smrdět, dokud se nepřisune mladá.“ Za moment zblíknul kehér. Buch, buch zabouchal na futro. „Kdo je,“ voptala se kušnice. „To sem já, Červená Karkulka.“ vodpalíroval vlk hlasem, jak dyž prd vosolíš. „Zvedni závoru a val se dál,“ řekla pendrek čující kušna. V tom na stěně zblejskla strašnej stín. Chuděra kušna. Vlk byl raz dva u ní a na ráz jí sprásknul. Za moment zabouchala na futro Karkulka: „Kušna, můžu dovnitř?“ Vlk si fofrem navlík čapku a vlez do regálu. „Zvedni závoru a val se dovnitř,“ vobšvihnul vlk hlas kušny. „Kušna, ty máš ale hlubokej chrapot.“ „To abych ti mohla

líp vodeslat zdravici.“ „A jaký máš vóbr lampy?“ „To abych tě mohla líp zblíknout.“ „A jaký máš velký fošny?“ „To abych ti mohla líp nasadit dvojitého brežněva.“ „A jakou máš vóbr vozvučnici?“ „To abych tě mohla líp zblajznout,“ zavrčel vlk, vyhrnul se z pelišónu a Karkulku zdlábnul. Potom šel zpátky na saloš. Pak se ze smrkáče zjevil slimyvec a uslyšel divnej chrapot. Podíval se voknem do vigvamu a vevnitř zmerčil velkého vlka s obrovskou měchuřinou, jak zařezává v kušnině blaníku. Vlez teda dovnitř, rozpáral vlkovi panděro, z kterého vyskočila kušna a Karkulec, nacpal do něj šutry a zas ho zašil. Když se potom vlk probudil, byl vyschlej jak zavalenej horník, valil se teda nalemtat do studně, ale jak byl těžkej, překlopil se dovnitř a skáchnul.

„Přeložil“ *J. K. Hromádka*

Komisaři na PORG

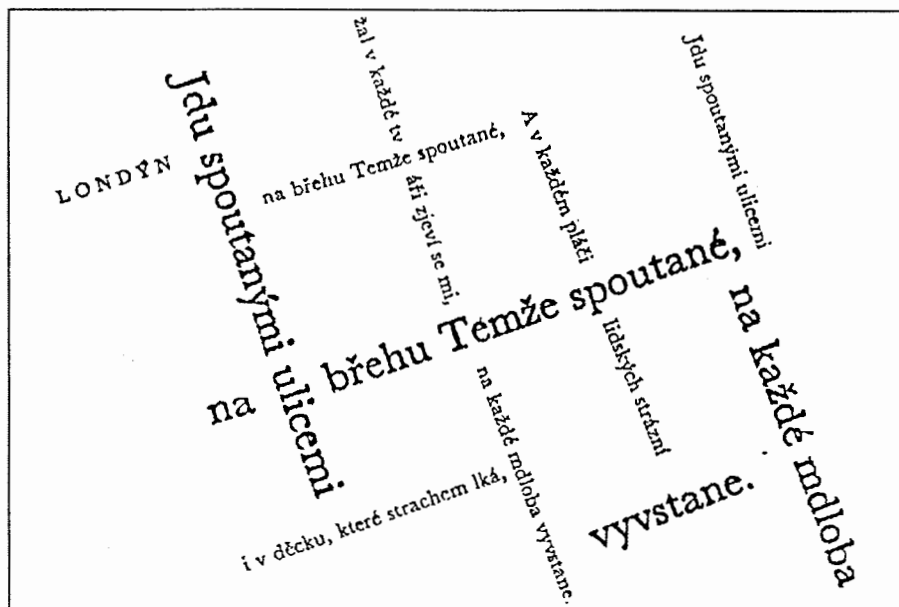
Naprostou novinkou v organizaci školy bylo ustanovení takzvaných komisí. Z mého pohledu, tedy z pohledu normálního studenta, je to jen nepo-

chopitelné stupňování byrokracie na naší škole. Nebo by opravdu bylo tak problematické, kdybychom mohli přijít za kýmkoliv s čímkoliv a nemuse-

li bádát, jakou komisi musíme oslovit?

Zdá se mi trochu, jako kdyby ani sami komisaři nevěděli, co přesně se od nich čeká, a trpěli pocitem, že by měli pořád něco dělat. Soudím tak podle návrhu na prodloužení přestávek na deset minut, který byl, podle mého (a nejen mého) názoru, „výkřikem do tmy“. Jediná komise, která doposud udělala něco smysluplného, byla komise „Škola & studenti“, jež uspořádala jakési malé „sezení“ se studenty o výzdobě tříd, kouření u školy a třídním fondu.

Třeba se mýlím a toto školoprávní (srov. státoprávní) uspořádání je k něčemu dobré. V tom případě: pryč s tradičním uspořádáním, ať žijí nové komise color plus!

H. Třeštková, W. Bláče: Londýn

O rozvrhu a vstávání aneb Běžné studentské starosti

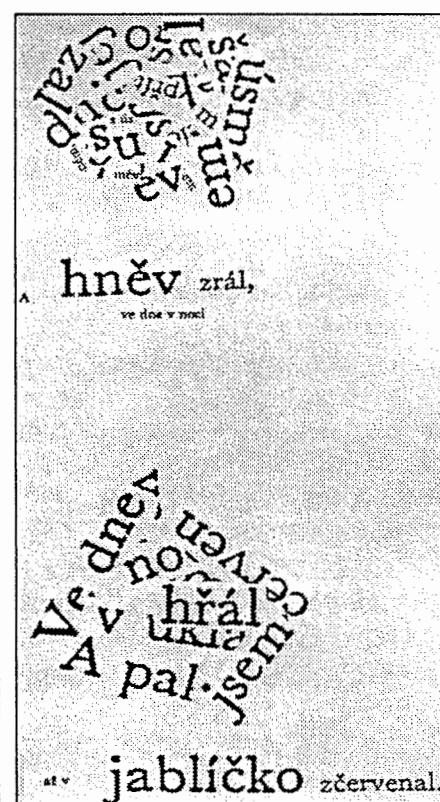
Když si loni stěžoval (shodou okolností na stránkách PORGazeenu) Honza Daněk na ranní vstávání (PORAZEEN 1, str. 4), říkal jsem si: „Hm, vždyť je to docela v klidu...“. Jenže sexta je patrně jistým zlomem, kdy se rozvrh vlivem nějakých (zřejmě) temných sil stává velmi podivným.

To, že máme v pátek jen tři vyučovací hodiny, je sice celkem fajn (když pomínu to, že strávím celkem tři hodiny cestováním v MHD za účelem absolvování dvou hodin ve

škole), ale bohužel za to zaplatím nepříjemnou cenu: celkem třikrát týdně odcházím do školy za tmy a vracím se ze školy za tmy. Třikrát totiž chodím na nultou hodinu a třikrát absolvuji školní „osmihodinovky“ (tři je magické číslo...).

Vím, že se mi to dobře kritizuje, když to nemusím být já, kdo má sestavit všem vyhovující rozvrh. Nemůžu se ale zbavit dojmu, že by to přece jenom nějak šlo...

obé Přemysl Matějček

O. Dobiáš, W. Bláče: Osamělý strom

Z ČERNÝCH STRÁNEK

Hynek Kraus

Stýská se mi po temnici. Temnice je dlouhá noc, kterou se chodí s průzračným smutkem v duši. Noc, za níž se opouštějí světla a hlasy, se kterými je dobře, i když ubližují. Noc, kdy se dělají rozhodnutí. Byl jsem poustevník, kterého vysílali do tmy, aby svým utrpením ostatní posiloval. Nevinné dítě bylo šťastno, když ho přebolel omyl, pro který léta umíralo. Temnice se už nikdy nebude opakovat. A nedá se o ní už ani vyprávět, když rozkopali zpovědnici.

Za jedné z takových nocí jsem stál na břehu řeky, ve které se umývala. Byla tma a tep-

lo plné zvuků. Podrž mě, řekla. Objal jsem dva prsy a neřekl jediné slovo. Udržel jsem ji. Uplavala.

Nad vesnicí se toho rána oběsil starý muž. Jméno jsem zapomněl, ale nezapomenu zděšené oči jeho ženy, když četla z dopisu na rozloučenou: „Nejstrašnější je, když se muži nevěří, že by taky mohl toužit po něže.“

Pokaždé když se opiju a lidé zmizí, přepadá mě hrůza z toho, že o sobě a o své minulosti nedokážu nikomu nic říct. Zoufale chci, ale slova se brání. Když na ně jdu silou, je z toho

jen ubohé znásilnění. A já chtěl přece vyprávět o lásce!

Nejpodivnější okamžik v mém životě: stojím nad balíkem svých rukopisů, který hoří. Od této chvíle jsem odstřižen od sebevražedných nutkání. Ale od této chvíle mě také to gesto bude bolet víc než jiná.

V mnohém jsi první, ale v jednom především: zatímco s předešlými jsem vlastně jen dál popisoval a přepisoval shořelé rukopisy, s tebou žiju opravdový příběh. Každé ráno se probouzím s hroznou myšlenkou, že zatím nikdo nedokázal napsat příběh nekonečný. A vím přitom, že konec příběhu bych nepřežil. Jsem vášnivý čtenář a s pálením jsem už přestal. Koukám se na tebe, jak spíš, a jsem šťastný...

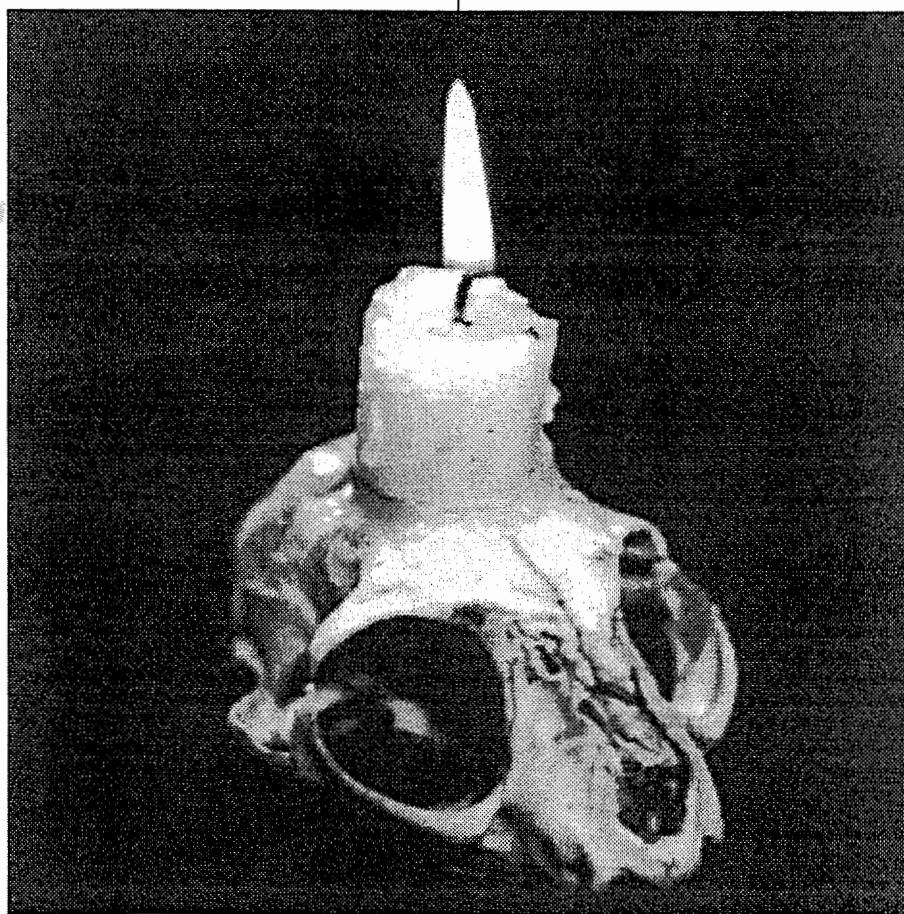
Dobrá mantra.

*„Řekla mi:
napíš ten román,
ale onanuj doma!“*

Psaní o sobě samém podobá se pozorování nahé ženy. Ruka je k ní natahována jak touhou, tak obavou. Sebemenší dotyk něco spustí, co už nejde zastavit.

Podle zákona vycházejí dnes všechny ženy do ulic pouze ve spodním prádle. – Všechny mladé a krásné ženy zůstaly doma.

Bože, kdo kdysi napsal to, na co si už nemůžu vzpomenout? □

Literární Bařiny V.

aneb

Malý průvodce po zmizelých tvářích

Kdysi dávno, ještě coby docela malá dívčinka, všimla jsem si jednoho dne v nekonečné řadě naší rodinné knihovny trojice nenápadných, leč přitažlivých svazků. Kromě formátu měly společnou ještě jednu věc - v názvu každého z těchto tří fascikulů objevilo se jméno Bibi. Ruče jsem shltla tyto výtvoř literárního genia a našla tak celořivotní lásku. O mnoho let později, kdy jsem již věděla, že autorkou těchto skvostů je Dánská spisovatelka Karin Michaelis, jeř byla řila v letech 1872–1950, jala jsem se zkoumati rozřířenost jejích grandiosních výtvoř mezi kulturní veřejností této planety. Ař do dneřního dne nenalezla jsem neř jednu studentku dáňřtiny, jeř je s dílem této heroiny obeznámena. Bestia triumphans. Nuř vy, mí milí řtenáři, berte, dokud dá vám!

...A zde je ten dopis, který Bibi poslala tatínkovi z vřesoviřřtě:

Milý tařko!

Nemusíš mne dávat zase vybubnovat, nejsem ani mrtvá ani mne nikdo nepřejel, ani mne nekouřl steklý pes, protože tady v Dánsku řádný nejsou ale byla bych ráda kdyby mne jednou některý kous, abych se dostala do Francie k tomu pastorovi co léčí steklé psy, takže řlověk neumře, i když je pokousaný. Taky jsem se neutopila v Gudenu. Také bych Ti byla hned napsala, ale měla jsem málo peněž a za ty jsem si koupila cukrovou tyčinku a tenhle dopis posýlám bez známky protože si myslím že tě na pořřtě znají.

Ve řkole jsme se učili něco strařně nudného o jakýchři křiřáckých válkách, taky jsi se, tati, učil o křiřáckých válkách? a tu jsem usnula a pak jsem musela za dveře na hanbu, a dostala jsem důtku, ale na dvoře byl kolovrátkář a tak jsem si vylezla na chodbě na okno a on mi vipravoval, že za měřtem je pět cikánských vozů a tak jsem vylezla z okna ven a běřžela jsem tam.

Ty vozy tam skutečně byly, všech pět a všechny zelené ale slyřřela jsem, že rádi kradou plavovlasé děti, které pak musí provozovat různé kousky a tak jsem si vypůjčila provaz na prádlo z kovárny vedle (ale zapomněla jsem se zeptat o dovolení protože jsem měla tak málo řasu a na té řňůře byly taky jen tři kořile...) ...

(K. Michaelisová, Bibi, Melantrich, Praha, 1932, 3. vydání)

...Nejmilejši tařko!

Douřám, že v tobě neprobudím tuze mnoho závisi, když ti napířřu o všech darech, které dostal prezident ke svým narozeninám. Ale co by sis taky s nimi počal, ani by sis s tím nevěděř rady. Ale já jsem tam byla a prohlédla jsem si je, heřky podrobně, jeden po druhém, v takovém sále tak velkém jako Frederikovo náměřřtí nebo snad ještě větřřím. Ten sál nebyl přímo v tom zámku, ve kterém bydlí prezident, ale v jednom zámku vedle, je tam celá hromada takových zámků a všechny dohromady se jmenují Hradčany. Taky kostel se stříbrným Nepomukem stojí mezi těmi zámky. Ale já jsem viděla něco, co se mi líbí tisíckrát víc než největřří zámky,

keré může přec vystavět každý, jen když na to má dost peněz. Když se jde za kostel, přijde se do uličky, které se říká Alchymistická ulička. Tam tedy kdysi zůstávali ti, kteří by byli rádi dělali falešné pravé zlato, v takovém nějakém hrnci, však už víš, říká se mu retorta, vypadá zrovna jako moždíř na tlučení koření.

Strýček Vojtěch tenkrát řek, že dostanu všecko, co bych si z celé Prahy nejmíc přála, a nejmíc bych ráda jeden z těch maličkých domečků v Alchymistické uličce, všeho všudy se dvěma malinkatými pokojíčky nad sebou...

(K. M., Bibi v Československu, Melantrich, 1932, 2. vyd., přel. J. Menzel)

...Budíček je na půl páté. Je ještě šero, ale není potřeba světla, abychom se oblekli. Bibi musí být vzhůru první, neboť musí ještě naložit trakař. Pode dveřmi je lístek od otce. Má jej podepsat, ale prosím nezapomenout si jej prvně přečíst. A teď je třeba dát čestné slovo:

1. že zůstane pořád s ostatními a že ji ani nenapadne odejít bez nich,
2. že nebude nocovat ve velkých kupách sena,

3. že se nebude věšet na vozy, zvláště ne, když se jede s kopce,
4. že nebude pít vodu z příkopů,
5. že nesní najednou víc než dvacet švestek,
6. že nebude jíst jedovaté houby,
7. že se nespustí s tuláky,
8. že nikde nezapomene kolo.

A ještě podobné věci...

(K. M., Bibi v Dánsku, Melantrich, 1935, přel. J. Hobza)

A na závěr něco pro modré punčochy:

„...Škoda, že nejsi hochem. Protože hoši myslí jasněji než děvčata, a já se bojím, že tě bude stát mnoho námahy, než ten svůj spolek postavíš na nohy!“

„Tak? Bojíš se? Pak je jenom dobře, že tě mám, protože ty jsi přece hoch...“ ...

(Kdo z P. T. čtenářů pozná, z které knihy jest uvedena ukázka, bude odměněn zapůjčením výše pojednávaných děl.)

S oddanou Úctou vaše Johanna Gärtnerová

Kat.

VZHŮRU DO ANGLIE

To, že PORGAZEEN dosud neměl sportovní rubriku, zapříčinil asi všeobecně rozšířený názor, že všichni sportovci nejsou jaksi plně intelektuálně hodnotní. Já si to nemyslím. A pro ty, kteří si to nemyslí se mnou, nebo pro ty, kteří mají o sport zájem z jakéhokoliv jiného důvodu, je následující článek. Je to jakési ohlédnutí za jistým výkonem českých fotbalistů.

Událostí, kterou nemohl přehlédnout nikdo, kdo se alespoň trochu o sport zajímá, byl nepochybně postup fotbalových reprezentantů České republiky na mistrovství Evropy v roce 1996. Celkem desetkrát usedli příznivci českého fotbalu k televizním obrazovkám, celkem desetkrát museli čelit větší či menší nevoli ze strany nechápajícího okolí.

Nakonec se dočkali. Po dvaceti letech budeme mít na fotbalovém ME své zástupce.

Kvalifikace byla napínavá. Ze začátku se vyvíjela v poklidu: porazili jsme Bělorusko, získali bod v Nizozemsku a nebyť klopýtnutí na Maltě, kdy naši nedokázali dát gól, bylo vše v naprostém pořádku.

Letos v dubnu přišel „zápas roku“, v němž se na Letné měli střetnout naši reprezentanti s papírově nejlepším celkem naší kvalifikační skupiny, s Nizozemskem. Dlouho se spekovalo, co by měli naši hrát a v jaké sestavě, kdo by měl hlídat nebezpečné holandské hroty, a vůbec se celý český fotbalový svět na zápas těšil. Když konečně začal, málokdo mohl být dlouho klidný. To když v sedmé minutě vystřelil Vim Jonk a Nizozemci vedli 0:1. A když celý první poločas nedokázali Češi po-

řádně zaútočit, málokdo věřil v náš úspěch. Ale přesto naši v druhém poločase neuvěřitelně zabojovali a dotáhli zápas do vítězného konce. Po konečném výsledku 3:1 se ozývaly i hlasy, že už to máme za sebou, že jsme na mistrovství Evropy a jaké máme vynikající hráče. A pak přišlo Lucembursko.

Výbuch našich reprezentantů proti slabým Lucemburčanům (Češi poté, co nedokázali celý zápas využít svou herní převahu, prohráli gólem z předposlední minuty) byl přijat ostrou kritikou jak trenéra Uhrina („Proč tam dává ty přestárlý Spartány, jako jsou Němeček, Skuhravý a Němec?“ a „Vždyť kašle na nejlepší hráče z naší ligy, třeba Samce a Poborskýho!“), tak všech našich hráčů („Dyt voni to snad neuměj, to ‘sou teda reprezentanti...“). Je pravda, že třicetileté pomalé „hvězdy“ z nižších evropských lig asi nebyly to pravé. Obzvláště Tomáš Skuhravý občas na hřišti působil dojmem, že viděl fotbal jenom z rychlíku. Naši se snažili, někdy se i zdálo, že chtějí vyhrát. A jak je známo, když něco člověk moc chce, obvykle se to nedaří. Lucemburčané asi tolik nechtěli... Nieméně: trenéra Uhrina porážka znechutila natolik, že vážně uva-

žoval o odchodu ze svého místa.

Po prvotním rozčilení přišlo pragmatické uvažování: abychom postoupili na ME, musíme z posledních čtyř utkání (v Norsku, Bělorusku, doma s Lucemburskem a opět s Norskem) tři vyhrát. A to nás ještě zachránilo, že náš největší konkurent, Nizozemsko, překvapivě prohrál v Minsku. A zase se vrátila sebedůvěra a zase bylo o co hrát. Osobně si myslím, že pro zvýšení zájmu o kvalifikaci a pokles příliš vysokého sebevědomí našich hráčů a funkcionářů byla prohra v Lucembursku pozitivem.

Nejdřív české reprezentanty čekaly dva zápasy s vedoucím naší skupiny – s Norskem. Po vynikajících výsledcích (1:1 v Oslu a 2:0 v Praze) jsme se zase přiblížili cíli. Tyto zápasy byly pro Nory nakonec osudové, a zejména Suchopárkovo vyrovnání v Norsku osm minut před koncem je muselo mrzet: vždyť tím v konečném důsledku přišli o postup. Naši se ale nemohli ohlížet za sebe, protože nás čekal celkem čtvrtý „zápas roku“ – s Běloruskem v Minsku, odkud si ještě nikdo z naší kvalifikace vítězství nepřivezl.

Po počáteční nejistotě a celkovém mizerném výkonu

většiny našich hráčů jsme přece jen vybojovali vítězství 2:0. A co víc: konečně jsme objevili pro náš tým útočníka, který nejenže nemá přehnaný respekt ze soupeře a může se s ním srovnávat v rychlosti, ale dokáže i proměnit většinu šancí (na rozdíl od kolegy Kuky) a hlavně „hraje chytře“. Touto osobností, o které bych se nebál říct, že nejvýznamnější měrou rozhodla o našem postupu na ME, byl Radek Drulák. Tento drnovický kanonýr vytlačil i takovou hvězdu, za jakou byl považován (zdůrazňuji slovo „považován“) Tomáš Skuhrový, který působil dojmem fotbalového dědečka, ačkoliv byl o celých pět let mladší než jmenovaný třicátník Drulák. S vědomím

devadesátiprocentního postupu čekal Čechy poslední zápas, doma s nevyzpytatelným Lucemburskem.

Toto utkání zvládli naši šťastně dobře a povinné vítězství se dostavilo v poměru 3:0. Ještě dvě hodiny po zápase oslavoval zaplněný letenský stadión postup do Anglie a atmosféra, jaká tam panovala, je těžko popsatelná a s něčím srovnatelná. Byl to zkrátka velký svátek českého fotbalu a vůbec celého českého sportu. Řidiči tramvají jedoucích na Letnou oznamovali „příští zastávka Anglie“, konal se velký ohňostroj a naši fotbalisté, kteří v kvalifikaci bojovali (tedy pánové Kouba, Srníček, Suchopárek, Kadlec, Řepka, Horňák, Němeček,

Němec, Hapal, Látal, Poborský, Skuhrový, Lokvenc, Siegl, Kuka, Drulák a další) byli oslavováni, stejně jako trenér Dušan Uhrin. Naši zase mají možnost bojovat o titul fotbalového mistra Evropy. Doufáme, že po mistrovství bude možné oslavovat tak dlouho, jak dlouho zněl na Letné vítězný chorál:

Tak už jsme tam, už jsme tam, zase po dlouhé době

Tak už jsme tam, už jsme tam: ve fotbalové Evropě

Tak už jsme tam, už jsme tam; český fotbal žije!

Vzhůru! Vzhůru! Vzhůru do Anglie!

Přemysl Matějček

CZENGLISH

Někteří lidé si ani nevšimli změn, jež přinesla takzvaná nová doba. Ostatní ale tyto změny chápou nebo se tak alespoň tváří. Ne všechny novoty jsou ale vývojem k lepšímu a ne nejposlednější z nich je učení se nových slov...

Byl jsem nedávno na víkend u příbuzných v malém městě na severu Moravy, které se jmenuje Mohelnice. V Mohelnici každoročně pořádají oslavy jara - Majáles. Majáles má již třicetiletou tradici a doposud se vždy na náměstí objevovaly plakáty se stejným nápisem: „Koná se Majáles, taneční zábava“. Letos jsem poprvé viděl na plakátech: „Koná se Majáles, DANCE PARTY“...

Nemyslím si, že jsem při svém ústním projevu neomylný, a ani si nethinkuji, že usage englishských výrazů nějak signifikantně markuje český jazyk, ale po shlédnutí názvů firem jako jsou Vítkovice-inžený-

ring, Vochozka trading, Pivoňka software, New age leasing Malík a syn, Hypermodern Boutique Blažena nebo House building Prokúpek s.r.o. mě napadají nevybíravá slova na adresu našich poblouzněných spoluobčanů. Bylo by zajímavé zjistit, kolik procent názvů firem vzniklých po listopadu '89 bylo českých a kolik anglických. Že by byla firma s anglickým názvem důvěryhodnější?

Proč tohle děláme? Skutečně si myslíme, že zprznění našeho jazyka anglickými (občas německými) výrazy nás removne do Europe jako na magickém létajícím Teppichu? Vyměníme možnost porozumět sa-

mi sobě za pocit, že jsme něco navíc, novodobí, zkrátka „very hard“?

Jedním ze zdrojů podobných hrůzností je naše oblíbená televize. Výše uvedené výrazy jsou na nás chrleny z obrazovky v čím dál tím hojnější míře. Jsou slyšet i z úst našich politiků (králem mezi králi je v tomto ohledu lídr ODA Jan Kalvoda), což se dá možná pochopit, ale není to přece nutné.

Rozhodně nechci být špatným prorokem (nebo vůbec nějakým prorokem), ale tento „vývoj“ se mi nelíbí a nechci se dočkat doby, kdy bude oficiálně vyhlášen End of tschechisch jazyk, jako vrchol cesty do Evropy.

Nakonec bych chtěl citovat pana Miloslava Šimka, který v jednom z vydání pořadu „S politiky netančím“ řekl větu, jež shrnuje to, co chci celým tímto článkem říct: „Dřív, když se sešlo několik lidí z takzvané vyšší společnosti a když se jaksi podnapili, poplácávali se za chvíli po ramenou a říkali si navzájem: ‘Vot charašó, molódci’. Teď se zase opíjejí, jenomže říkávají: ‘Okay, baby!’...“

Přemysl Matějček

Národní obrození a peruánští teroristé

Nevím, jaký máte kdo vztah k národnímu obrození, ale mne nikdy moc nezajímalo. Když jsem se musel učit všechny ručovce a lumírovce a májovce, pořád jsem si musel opakovat, že je to naše národní dědictví, že to patří k základnímu vzdělání, že díky tomu teď mluvím česky, blachišky, blachišky apod. Ne že by mě to pak bavilo nějak víc, ale četné opakování uklidňuje.

S vypětím všech sil jsem se naučil všechny obnovené obrazy, vesnické povídky a mně nic neříkající básnické sbírky s vědomím, že to všechno mohu brzy ponechat rozkladným paměťovým procesům napospas. Naštěstí jsem však potkal svého přítele, jenž pracuje jako sekretářka na peruánském velvyslanectví. Ten mi teprve otevřel oči a já jsem pochopil, jaké zajímavé a tajemné souvislosti se v šerém dávnověku národního obrození mohou skrývat.

Všichni jste snad alespoň okrajově zaregistrovali, že peruánský prezident s diktátorskými sklony Alberto Fujimori vojensky vymýtil nebezpečnou teroristickou ultralevicovou organizaci Světlá stezka (špaň. Cendera luminosa). Málokdo však už ví, že když po dlouhých a krvavých bojích v peruánské džungli vstoupily Fujimoriho vládní jednotky do hlavního stanu (HQ) Světlé stezky, našly v pracovním stole jednoho z velitelů kromě map a bojových plánů také rukopisy básní. Všechny písemnosti byly zapečetěny a poslány do Limy. Vojenští experti pak ke svému úžasu zjistili, že ony básně jsou ručně psané španělské překlady básnických sbírek Josefa Václava Sládka, jejichž originální názvy zní: „Světlou stopou“, „Na prahu ráje“ a „Sluncem a stínem“.

Dalším pátráním bylo zjištěno, že jeden ze spoluzakladatelů Světlé stezky, Enrique Munez pojal v roce 1972 na své cestě po východních evropských státech za manželku Janu Kratochvílovou, která později přijala jméno Juana Munez. Ta si s sebou do tropic-

kých pralesů Peru vzala též básnické sbírky svého oblíbence J. V. Sládka, které se pak pokusila přeložit svému manželovi do španělštiny.

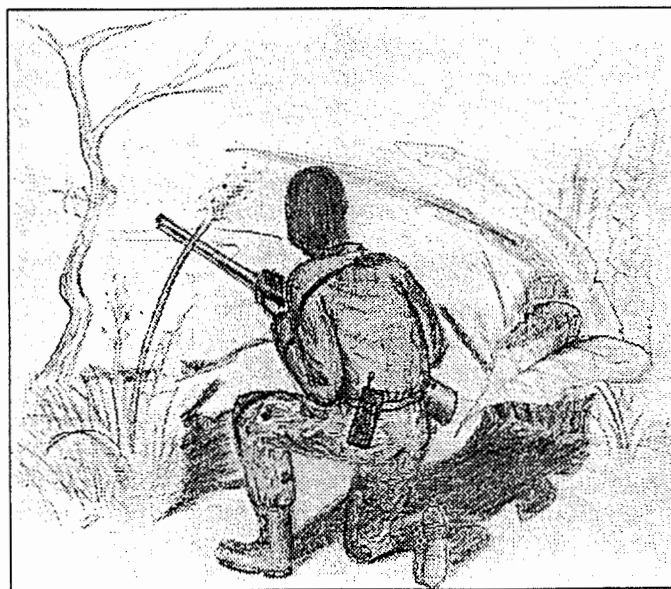
Podle očitých svědků, nyní zajatých vládní armádou, byl Enrique Munez, který jinak poezii vůbec nečetl, nadšen.

Ze sbírky „Na prahu ráje“ čerpal naději, že je možno dosáhnout ideální společnosti. Ve sbírce „Světlou stopou“ jsou prý formulovány postupy, jak lze k cíli dospět. Z poslední sbírky „Sluncem a stínem“ bohužel čerpal Munez víru v to, že k dosažení cíle je možné použít všech prostředků.

Na názvu organizace „Světlá stezka“ je vidět, jak může překlad zkreslovat. Španělský výraz „cendera“ totiž může znamenat jak stopu, tak stezku. Navíc se ve španělštině pády velmi špatně vyjadřují.

Už nebudu nikdy tvrdit, jak je národní obrození nezáživné. Přečetl jsem si všechny tři výše zmiňované sbírky a chápu, že nejen pro peruánského teroristu je jejich odkaz stále živý.

Kryštof Kozák

Vážený pane řediteli, vážený profesorský sbore,

dovolte, abychom Vám touto cestou poděkovali za příjemný zážitek, který jste i nám, rodičům studentky kvarty, připravili letošní školou v přírodě.

Týden prožitý v době rudolfinské považujeme za výborný nápad a doufáme, že bude, jak pan ředitel naznačil v obou televizních vystoupeních, pouze prvním v řadě dalších.

Jediná věc, která nám na závěr celé akce chybí, je to, že jsme si nemohli prohlédnout výsledky práce studentů (tedy i profesorů) na vlastní oči.

Přesto děkujeme

Lucie Mertlíková, Jan Mertlík, kvarta (Praha, 22. listopadu 1995)

DÍKY ZA SEČ

Musím se přiznat, že když jsem se v září dozvěděl o škole v přírodě, začal jsem hned přemýšlet, jak bych na ni nejel. Potom ale byla lenost i s očekáváním nudy přebita zodpovědností a zvědavostí na projekt „Rudolf II.“.

Je pravda, že objekt mě, stejně jako mnoho dalších, poněkud vyděsil. Ale byl jsem naštěstí brzy uklidněn zjištěním, že se nenaplní můj předpoklad dvacetilůžkových pokojů, typických pro bývalé pionýrské ubytovny. Monstrózní komplex objektů se nakonec ukázal poměrně účelným.

„Tak,“ říkal jsem si první den ráno, „a teď ‘sem fakt zvědavej na ten projekt“. Opět jsem byl příjemně překvapen, protože první dopoledne projektu (stejně jako i ta následující) uplynulo rychle, a neměl jsem po něm pocit zbytečně stráveného času.

Nicméně moje téměř nevyčerpatelná zásoba skepse vydržela: „Hm, sportovní odpoledne. Takovejch jsem zažil na minulých školách v přírodě dost na to, abych tomu moc nevěřil...“ Jenom proto, že mě sport baví, jsem čekal u hřiště, co se bude dít. Asi po pěti minutách, kdy bylo dvě stě lidí (naše škola) na jednom místě, vypukl nádherný chaos. Nikdo nevěděl, co se děje; lépe řečeno:

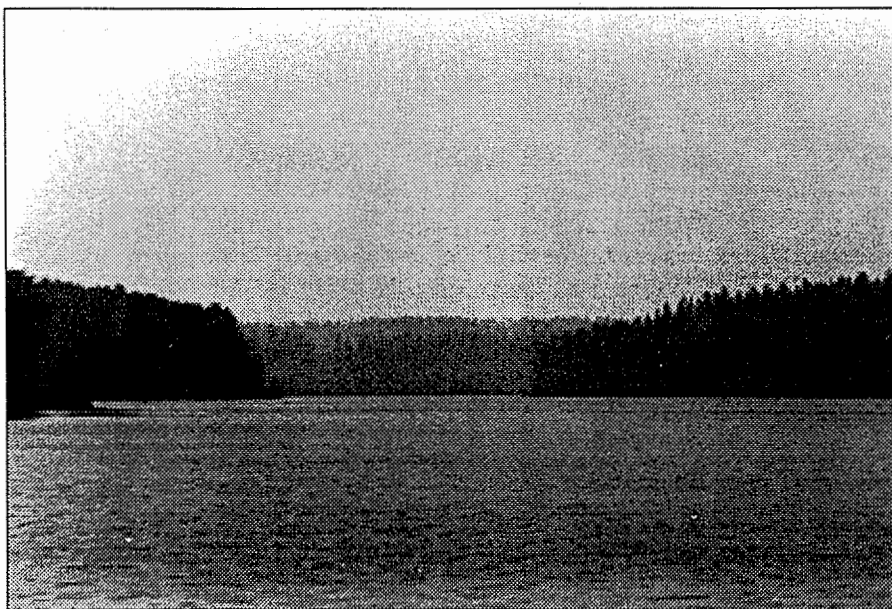
ti, co to údajně věděli, nebyli k nalezení. Pojem „organizace“ důstojně odkráčel někam k lesu. Mnoho lidí čekalo na někoho, kdo by je informoval o místě, kde jim nějaký informátor sdělí jakékoliv další informace. Každopádně poté, co několik skupinek lidí zmizelo směrem k Seči, nastal jakýs takýs pořádek, ve kterém pak v rámci sportovních odpolední probíhaly dokonce i předem slíbené turnaje. Kdo nechtěl sportovat, šel na výlet. Existence této možnosti byl rozhodně dobrý nápad.

Nějakou větší chybu jsem se snažil hledat dál. Očekával jsem,

že by se mohla schovávat v povinném večerním programu. Ale nebyla tam! Večerní program mě totiž svým obsahem, a hlavně překvapivou pestrostí donutil smeknout pomyslný klobouk před profesory. Snaha, kterou tomu všemu věnovali, byla vidět na každém kroku.

Nakonec největším negativem této školy v přírodě bylo to, že byla krátká. Myslím si, že jestli se bude za rok konat podobná (tedy „projektová“) ŠvP, mohla by být klidně dvoutýdenní.

Přemysl Matějček

Jak vidíte, stálo to za to. Romantika.

ANTI KONCEPCE

Ondřej Šteffl

Zas nastal čas napsat něco zásadního. Jsa stále pedagogem PORGU, chodívám na pedagogické rady. Na jedné listopadové se projednávaly obecné otázky koncepce jednotlivých předmětů, něco, co jsem sám kdysi navrhl a začal. Cílem je mít pro každý předmět dokument, podle kterého by se učitel, který přijde na školu, mohl orientovat a v případě, že přebírá třídu, věděl, co se udělalo, co udělat zbývá a jak pokračovat. Také jsem přispěl do diskuse. Doma mi to však nedalo, k čemu vlastně koncepce předmětů bude...

Na první pohled to vypadá velmi rozumně, u každého předmětu by mělo být pevně určeno, co a kdy se učí, odkud kam se směřuje. Co když učitel odejde a jiný přijde, co potom? Že?

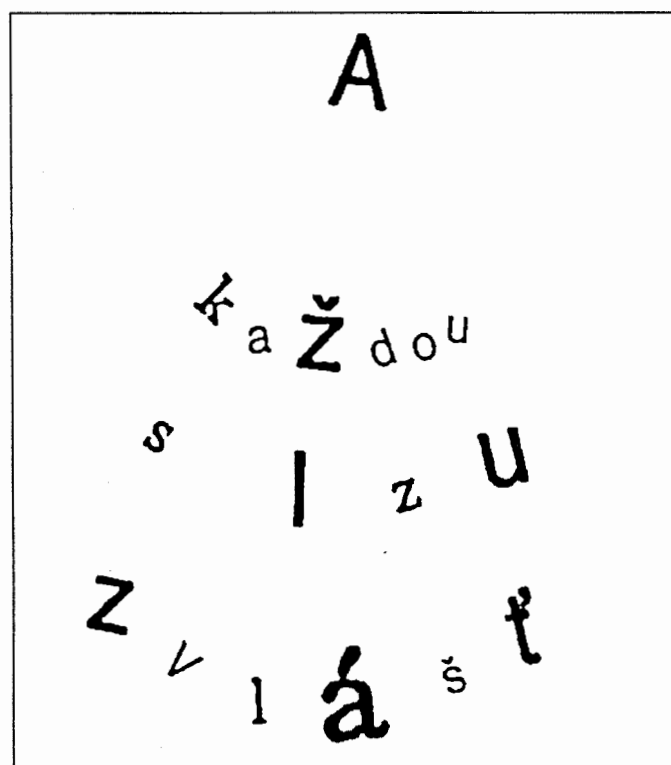
Jak si ale vysvětlit, že po celých minulých pět let jednotlivé předměty žádnou psanou koncepcí neměly, učitelé odcházeli a jiní přicházeli v počtu nepřiměřeném, mnozí své sylaby psali velmi obecně a pak je třeba ani nedodržovali, učební plán se pozměňoval, studenti začínali na PORGu studovat uprostřed osmiletého cyklu studia, měnily se budovy, měnili se ředitelé. A přitom naši studenti na velmi slušné úrovni maturovali, úspěšně skládali zkoušky na vysoké školy a ještě úspěšněji studují. Výsledky všech srovnávacích testů ukazují, že nejen v ničem nezaostávají za studenty ostatních škol, ale většinou patří k těm lepším (naposledy Kalibro v kvintě - ve všech sledovaných položkách je naše kvinta v provnání s ostatními gymnázii v prvních deseti procentech). Co vím, všichni absolventi si s odstupem studium na PORGu pochvalují. Jak to?

Nezbývá mi, než se vrátit k některým z myšlenek, se kterými jsme PORG zakládali, oprášit je a formulovat je ještě brutálněji než dříve.

PORG vznikl na odmítnutí některých nesmyslností, kterých se dopouštěla a mnohdy ještě dopouští klasická státní škola. Jednou z nich je fetišizace obsahu. Mnohé ze čtenářů o tom budu jen těžko přesvědčovat, ale na tom, co se učí, mnoho nezáleží, důležitější např. je, jak se učí, kdo učí a proč (jinak je to u předmětů, které směřují k nějaké přesně definované dovednosti, jako jsou třeba cizí jazyky). Přesněji řečeno, je vždycky špatně, když se největší pozornost začne věnovat tomu, co se učí. A to vznikne snadno, např. tak, že se napíšu osnovy, dbá se na jejich plnění a kontroluje se jejich dodržování. „Co“ se kontroluje nejlépe, nejsnáze se o tom přemýšlí, nejméně jsme na to zvyklí. Rodiče, kolikrát jste se

svých dětí ptali „co berete?“, a kolikrát „jak to berete?“ nebo „jaký je ten učitel člověk?“ nebo „proč se to učíte?“. Dodnes Vám mnoho učitelů (ne snad na PORGu) řekne, že tyhle nové věci by rádi dělali, žáky by to určitě zajímalo, ale že pak by nestihli to a to, a to že stihnout musí. A proč by to vlastně měli stihnout? Stane se něco, když s maturantem neprobrali Machara, makrelu, matice, majfemili, magnetismus, Marxe, mariáš nebo Madagaskar? A stane se něco, když neměl po dobu studia příležitost potýkat se složitým problémem, sám bez opory zaujmout názor, nastudovat, oponovat, diskutovat (a je jedno o čem), vidět cizí hledání, hledat a nacházet?

Osnovy a koncepce usnadňují orientaci učitelům, studentům i rodičům. Je však cílem školy usnadňovat orientaci? Ano jistě - studentům! V jejich budoucím životě! Ale proč ve škole? Učitel, který má k dispozici osnovy, to má jistě snazší, ale odnesou si studenti ze školy víc, když to má učitel snazší? PORG byl založen na tom, že nalezne učitele, kteří se sami dokážou orientovat, sami rozpoznají proč, jak a co učit, a když budou mít pochyby, že budou ochotni a schopni podělit se o ně a o svá hledání se studenty. Zatím

J. Tuřilová, J. Vodňanský: Jak mi dupou králíci

jsme se bez koncepcí předmětů obešli, vždycky to byla pro učitele velká práce, pro studenty mnohdy taky. A bylo to tak dobře.

Dosavadní výsledky školy naprosto jasně ukazují, že pokud inteligentní učitelé vzdělávají inteligentní děti, nejsou koncepce předmětů zapotřebí.

Vracím se tak znovu plnou silou k jedné ze zásad PORGu. STÁLÁ ZMĚNA. Jsem stále přesvědčen, že je to zásada správná a dobrá. Změna a pohyb jsou opakem stagnace, nudy, smrti. Čím je člověk starší, tím je méně pružný a tím hůře přijímá každou změnu, změna udržuje v pohybu, ve střehu i v napětí studenty i učitele. Připravujeme-li naše studenty do života, musíme je připravit především na změny, to by bylo v nehybném prostředí nemožné.

Předvídám námitku, že určitá míra stability je nutná. Ano, jistě je. Střední škola (na rozdíl třeba od vysoké, která nachází zdroj změny mj. ve vlastním výzkumu a vývoji oborů) je však svojí povahou instituce, která má neobyčejnou tendenci zkostnatět. Každý následující rok opakovat, co

se v předchozím osvědčilo. Takhle tendence je natolik silná a lidsky přirozená (pro studenty i učitele), že není třeba vytvářet nástroje a postupy, jak posilovat stabilitu, ale naopak soustavně hledat, jak zabránit přílišné stabilitě.

Proto se domnívám, že záměr vytvořit koncepcí předmětů je potenciálně nebezpečný. Může skončit tím, že studenti učitelé i rodiče budou přesně vědět, co se kdy probírá, ale až někdo přijde s nápadem jet místo školy sbírat houby, nebo učit něco, co by studenty určitě zajímalo, že pak by se nestihlo to a to, a to že se podle koncepce stihnout musí.

Ať už si to připouštíte nebo ne, k přednostem PORGu patřilo a stále patří to, že se mnohé věci měnily a stále mění. Doba nadšených začátků, kdy se toho zkoušelo a měnilo hodně, je už pryč. Věci se postupně dostávají do vyježděných kolejí. Nejvyšší čas začít přemýšlet, co by se mělo změnit.

PORG měl cosi, co už nemá, ale pořád má něco, co jiní nemají, až bude mít vše, co mají jiní, jestlipak bude ještě mít, co jiní nemají? □

Studenti kvinty testovali své vědomosti

Na počátku tohoto školního roku se studenti kvinty podrobili testování svých vědomostí v rámci třetího kola projektu KALIBRO, organizovaného Skupinou pro vzdělávací alternativy IDEA. Jak ve srovnání s ostatními dopadli?

Do testování se zapojily první ročníky více než 150 středních škol z celé České republiky, z toho ze 76 gymnázií (čtyř- i víceletých). Každý ze čtyř testů obsahoval devět otázek, které různými formami ověřovaly především schopnost studentů uplatňovat znalosti ve složitějších situacích a v kontextu širších souvislostí. Ze dvou možných variant testů (lehčí a těžší) vybrala škola pro kvintány těžší variantu. (V tabulce jsou uvedena procenta správných odpovědí v jednotlivých testech těžší varianty)

Jak z uvedených hodnot vyplývá, až na drobné zaváhání v širším přírodovědném přehledu patřila kvinta mezi jasně nejlepší v rámci testovaných tříd. Je to doklad toho, že i přes všechny problémy, se kte-

	ČJ	MA	PŘ	HU
průměr z testovaných gymnázií	68,7	35,2	57,1	53,4
průměrné výsledky kvinty	82,1	51,5	71,2	83,9
nejlepší výsledek mezi testovanými gymnázii	82,1	70,2	77,5	83,9
hranice prvního decimu	76,0	51,5	72,3	75,2

Vysvětlivky : ČJ – český jazyk, MA – matematika, PŘ – širší přírodovědný základ, HU – širší humanitní základ, první decim – nejlepší desetina testovaných gymnázií v daném testu;

rými se při výuce občas potýkáme, mají studenti rozhodně přinejmenším slušné vědomosti a dokáží je v požadovanou chvíli zúročit. Pevně věřím, že podobný závěr budu moci učinit i kdykoliv v budoucnu. V tuto chvíli děkuji ještě jednou kvintě a přeji jí hodně podobných úspěchů i v dalším studiu. S podrobnými výsledky všech testů je možné se seznámit ve škole.

Petr Suchomel, ředitel PORG

RUBEN, JAK HO NEZNÁTE

Ludvík Šedý

Jako jediný opravdový archivář dědictví Rubena Porgmanna jsem se rozhodl bránit pravdu ohledně tohoto člověka. Bohužel byla Rubenova pověst na stránkách tohoto časopisu několikrát poškozena. Zřejmě nejen redaktoři Blesku se honí za senzací (viz např. Porgmannovo domnělé setkání s UFO).

Kromě mnoha faktických nedostatků mi asi nejvíce na článcích o Porgmannovi vadí očividná snaha zmytologizovat jeho osobu. Porgmann byl jistě osobnost zajímavá, nikoliv však mytologická, jak by se z některých článků mohlo zdát. Abych toto tvrzení podepřel a dodal Rubenovi také lidský rozměr, nastudoval jsem Porgmannovu soukromou korespondenci s Ivanou Wet, sídlící toho času v Londýně. Chápu, že probírat se cizí, ryze soukromou korespondencí je nevhodné, a tak se zmíním jen o záležitostech týkajících se pouze Rubena osobně. Doufám, že mne pak nebude chodit strašit.

Jak jinak bych mohl přiblížit lidský rozměr Rubena Porgmanna lépe, než skrze jeho sexuální úchytky. Kdo nemá rád sexuální úchytky, nechť tuto pasáž přeskočí až k poslednímu odstavci. Nyní, když jsme se zbavili všech povrchních pokrytců, můžeme začít odkrývat pravdu (The Truth Is Out There). Předně, Ruben Porgmann byl předsedou Dobrovolného sdružení leštičů zbraní při desáté divizi. Ivaně Wet se přiznává, že nikde se na frontě necítil lépe než ve vytápěném koženém (!) stanu, obklopen svými přáteli a vůní vonných olejů. Velmi ho prý vzrušoval chladný kov smrtících zbraní, jejich matný lesk při mihotavé járovce. Nejraději prý zbavoval starší zbraň rzi, protože ho dráždil ostrý protiklad mazlavého měkkého oleje a drsné, škrábající rzi. Ruben dokázal strávit v leštícím stanu i celou noc a neúnavně leštil a leštil. Chtěl jsem původně napsat, že členem spolku byl i sám Jacques Javere, ale nerad bych se dostal do potíží pro urážku francouzského důstojníka. Francouzi jsou jako ženy - velmi vztahovační. To sem ale nepatří, nerad bych se dostal do problému s nějakou radikální feministickou organizací.

Jak už bylo dříve naznačeno, trpěl Porgmann akutními záchvaty sadomasochismu. Naštěstí se dovedl po většinu času velmi dobře ovládat. Pouze při útoku s velkými ztrátami, kombinovaném se silnou bouřkou, vybíhal ze zákopů na otevřené prostranství země Nikoho plné zohavených mrtvol, neuhášených ohňů a ostnatých drátů. Ti drsnější jistě myslí na nekrofilii (jen si to přiznejte), ale držíme se raději ověřených faktů. Ruben si klekl mezi mrtvoly do rudého, mazlavého bahna, zvrátil hlavu dozadu a při každém úderu blesku hlasitě zaskučel. Pak se začal pomalu vlnit a ve stavu silného vzrušení si rozdíral nehty ne-

bo ostnatým drátem kůži na předloktí. Tento záchvat končil tím, že padl vyčerpáním do krvavého bahna a ještě chvíli se svíjel. Poté ho museli jeho přátelé odnést, vystavující se tak nepřátelským ostřelovačům. Ruben sám píše, že si uvědomuje nebezpečnost svého „zvyku“, ale nemůže si prostě pomoci. Jsou i silnější věci než vůle jedince.

Zajímavé jsou také reakce z druhé strany fronty, zaznamenané Porgmannovým přítelem z druhé strany, Ottou von Schrodingerem. Němečtí vojáci považovali Porgmanna buď za zjevení duší zemřelých, anebo mocného pohanského mága, vykonávajícího temný rituál. Pravdou je, že se nikdo neodvážil na Porgmanna vystřelit. Sám Ruben se druhý den vždy cítil fyzicky zesláblý, ale šťastný a uvolněný.

Doufám, že se mi podařilo přiblížit vám alespoň zčásti pravou osobnost Rubena Porgmanna, kterou už se po mém odhalení na těchto stránkách nikdo nebude pokoušet zkreslovat ani mytologizovat. Na mé výslovné přání nepodléhá tento článek redakční úpravě (zkreslení je zkreslení), omluvte tedy prosím případné stylistické nedostatky. Čest Rubenově památce.

Ruben Porgmann v historické uniformě